

XXI. MEZINÁRODNÍ KOLOKVIUM O REGIONÁLNÍCH VĚDÁCH. SBORNÍK PŘÍSPĚVKŮ.

21ST INTERNATIONAL COLLOQUIUM ON REGIONAL SCIENCES. CONFERENCE PROCEEDINGS.

Place: Kurdějov (Czech Republic)
June 13-15, 2018

Publisher: Masarykova univerzita, Brno

Edited by:

Viktorie KLÍMOVÁ

Vladimír ŽÍTEK

(Masarykova univerzita / Masaryk University, Czech Republic)

Vzor citace / Citation example:

AUTOR, A. Název článku. In Klímová, V., Žítek, V. (eds.) *XXI. mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Sborník příspěvků*. Brno: Masarykova univerzita, 2018. s. 1–5. ISBN 978-80-210-8969-3.

AUTHOR, A. Title of paper. In Klímová, V., Žítek, V. (eds.) *21st International Colloquium on Regional Sciences. Conference Proceedings*. Brno: Masarykova univerzita, 2018. pp. 1–5. ISBN 978-80-210-8969-3.

Publikace neprošla jazykovou úpravou. / Publication is not a subject of language check.

Za správnost obsahu a originalitu výzkumu zodpovídají autoři. / Authors are fully responsible for the content and originality of the articles.

© 2018 Masarykova univerzita

ISBN 978-80-210-8969-3

ISBN 978-80-210-8970-9 (online : pdf)

FINANCOVÁNÍ PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTŮ POMOCÍ HYPOTEČNÍCH ÚVĚRŮ JAKO PODPORA ROZVOJE REGIONŮ

Financing ENTREPRENEURIAL subjects with mortgage loans as a tool of regional development support

LIBUŠE SVOBODOVÁ

*Katedra ekonomie Department of Economics
Fakulta informatiky a managementu Faculty of Informatics and Management
Univerzita Hradec Králové University of Hradec Králové
✉ Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové, Czech Republic
E-mail: libuse.svobodova@uhk.cz*

Anotace

Cílem článku je analyzovat hypoteční úvěry v jednotlivých regionech České republiky jako zdroj financování podnikatelských subjektů. V rešeršní části je krátce popsána situace na hypotečním trhu. Kapitola výsledky analyzuje vývoj v oblasti poskytnutých hypotečních úvěrů podnikatelským subjektům v členění dle regionů. Následně je analyzován počet podnikatelských subjektů a výše hypotečních úvěrů na jeden podnikatelský subjekt. Při zpracování byla propojena data z Ministerstva pro místní rozvoj s daty z Českého statistického úřadu. Výsledky jsou přehledně prezentovány pomocí grafů v obrázcích a v závěrečné tabulce. Bylo zjištěno, že nejvíce podnikatelských subjektů je zastoupeno v krajích se třemi největšími městy České republiky a ve Středočeském kraji. Ty jsou na předních pozicích i v porovnání počtu úvěrů a počtu subjektů, které jsou v jednotlivých regionech. Úvěry v posledních pěti letech zaznamenávají stálý nárůst v počtu hypotečních úvěrů i v jejich výši.

Klíčová slova

aktivní podnikatelské subjekty, financování, hypoteční úvěry

Annotation

The aim of the article is to analyze mortgage loans in individual regions of the Czech Republic as a source of financing for business entities. The search section briefly describes the situation on the mortgage market. The first part of the results is focused on the development of active entrepreneurial subjects from 2010 to 2017. The second part of the results analyzes the development of the provided mortgage loans to entrepreneurial subjects broken down by region. Subsequently, the number of business entities and the value of mortgage loans are analyzed. Data from the Ministry for Regional Development was linked with data from the Czech Statistical Office. The results are clearly presented using the graphs in the figures and in the final table. It was founded that most business entities are represented in regions with the three largest cities in the Czech Republic and in Central Bohemia. They are in the top positions as well as the number of loans and the number of entities that are in each region. Loans over the last five years have recorded a steady increase in the number of mortgage loans and value as well.

Key words

active business entities, financing, mortgage loans

JEL classification: G21, M21

1. Úvod

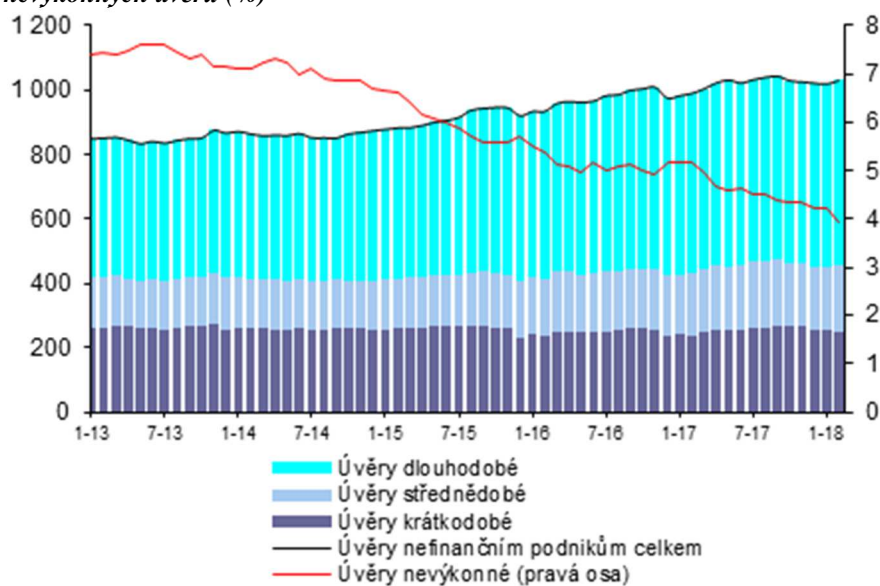
Cílem financování podnikatelského subjektu je efektivně zajistit potřebnou výši kapitálu, přičemž je zde kladen důraz na minimální náklady pořízení kapitálu a nemělo by se narušit finanční riziko podniku. K tomu nám může pomoci zásada financování dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji. Tato zásada vychází z definice oběžného majetku, která říká, že oběžný majetek mění svou formu z věcné na peněžní a naopak. Vzhledem k tomu, že zdroje v oběžném majetku jsou vázány na krátkou dobu, struktura by měla být flexibilní, a to především kvůli změnám

v čase, v rozsahu i ve struktuře. Proto by struktura zdrojů z hlediska rizika, likvidity a nákladů měla být přizpůsobena jejímu financování krátkodobými, tedy cizími zdroji. Dlouhodobý majetek se mění na peníze po delším časovém období. Proto by se měly použít dlouhodobé zdroje financování, neboť krátkodobý úvěr by mohl dostat podnik do finanční tísně (Nývtová, Marinič, 2010).

Podnikatelské subjekty používají v České republice jako zdroj dlouhodobého financování leasing, dlouhodobý úvěr či hypoteční úvěr, kterému bude věnován předložený článek. Hypotečními úvěry se autorka článku a další výzkumní pracovníci věnovali již dříve (Hedvičáková, Svobodová, 2015, 2016, 2017). World bank group (2018) hodnotí i snadnost získání úvěru pro podniky v souvislosti s „doing business“, které bylo řešeno v Svobodová, Hedvičáková (2015). Hypoteční trh je zaměřen na dlouhodobé financování. I z toho důvodu je třeba, aby byl co nejvíce stabilní (Černohorská, 2015). Kalkulátorem výpočtů bankovních služeb a i hypotečních úvěrů se zabývali Hedvičáková, Soukal (2012). Allen, Paligorova (2015) se zabývali půjčováním v Kanadě během finanční krize, kdy bylo omezeno poskytování úvěrů veřejným firmám, nikoliv soukromým firmám. Soukromým firmám půjčovaly, protože by mohly získat nadměrné výnosy.

Dle dat z České národní banky (2018a) je patrné, že podnikatelské subjekty v posledních letech využívaly pro financování cizím kapitálem v největší míře úvěry dlouhodobé následované úvěry krátkodobými a střednědobými, viz obr 1. Je zajímavé sledovat vývoj na trhu a sledování financování v jednotlivých krajích pomocí úvěrových produktů. Financování podnikatelských subjektů významně ovlivňuje rozvoj a inovace ve firmách, protože spotřebitelské a hypoteční úvěry obvykle představují investice do dlouhodobého majetku. Hypoteční úvěry mají oproti spotřebitelským výhodu nižších úrokových sazeb. Nevýhodou je zajištění nemovitosti a větší administrativní zátěž. K zajištění nemovitostí nemusí v některých případech dojít, např. při poskytnutí americké hypotéky. S tím ale obvykle souvisí i vyšší úroková sazba a následně RPSN.

Obr. 1: Úvěry rezidentským nefinančním podnikům podle původní doby splatnosti (mld. Kč) a podíl nevykonných úvěrů (%)

Zdroj: Česká národní banka (2018b)

Banky poskytující hypoteční úvěry v České republice

Na českém bankovním trhu působí k únoru 2018 46 bankovních institucí (ČNB, 2018b). Všechny tyto organizace mají bankovní licenci od České národní banky. Podle portálu finance.cz (2018) poskytuje hypoteční úvěry 16 bank. Největší objem hypotečních úvěrů má Hypoteční banka, viz tab. 1. Její procentní podíl na trhu tvoří skoro 1/3 ze všech ostatních bank. Na druhém místě je Česká spořitelna, jejíž tržní podíl je 26,3 %. Komerční banka obsadila třetí místo a její podíl tvoří 22,7 %. Tyto tři banky obsluhují přes 75 % trhu hypotečních úvěrů.

Tab. 1: Hypoteční banky dle objemu poskytnutých úvěrů z roku 2016 (v tis. Kč)

Banka	Objem	Tržní podíl
Hypoteční banka	63 764 049	29,2 %
Česká spořitelna	57 355 607	26,3 %
Komerční banka	49 659 199	22,7 %
Raiffeisenbank	19 836 740	9,1 %
UniCredit Bank	12 152 528	5,6 %
Wüstenrot hypoteční banka	6 919 622	3,2 %
Sberbank	5 239 544	2,4 %

Zdroj: Zprávy – aktuálně. Jednička na trhu hypoték zvyšuje náskok před konkurencí (2017)

2. Cíl a metody

Cílem článku je analyzovat hypoteční úvěry v jednotlivých regionech České republiky jako zdroj financování podnikatelských subjektů.

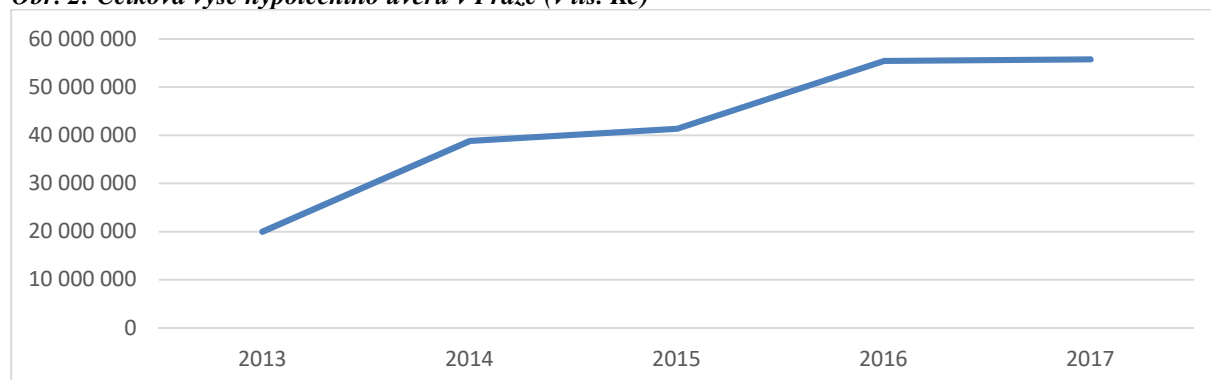
Při zpracování článku byly využity především sekundární zdroje. Za sekundární zdroje lze uvést odbornou literaturu, nashromáždění informací z odborného tisku, www stránek, databází, diskusí či předchozích účastí na odborných seminářích či konferencích v rámci okruhu zvoleného tématu. Prvním z hlavních zdrojů byla data z Českého statistického úřadu, která jsou věnována počtu aktivních podnikatelských subjektů v letech 2013 – 2017. Data byla získána za jednotlivé roky a byla přepracována do tabulek, které byly použity pro výpočty počtu hypoték na aktivní podnikatelské subjekty. Druhým zdrojem dat v oblasti výsledků byla data z Ministerstva pro místní rozvoj ČR – stav hypotečních úvěrů k 31.12.2013 - 2017 - kraje. Data za předchozí roky nebyla dle členění krajů k dispozici v datech potřebných pro zpracování a analyzování tak, aby časové řady na sebe navazovaly. Mezi lety 2012 a 2013 došlo ke změně metodiky uvádění dat. Ministerstvo pro místní rozvoj zveřejňuje každoroční výsledky za předchozí rok. V seznamu literatury je uveden odkaz na jeden zdroj. Jednotlivé roky jsou však na Ministerstvu uvedeny v jednotlivých odkazech. Vzhledem k velkému množství dat a přehlednosti byly v některých případech grafy rozděleny do více obrázků. Dále bylo nutné z množství publikovaných materiálů vybírat, třídit a aktualizovat dostupné relevantní informace, které by podaly základní přehled o dané problematice. Výsledky z provedených analýz jsou prezentovány pomocí grafů v obrázcích a v tabulce.

3. Výsledky

V další části budou analyzovány hypoteční úvěry dle jednotlivých regionů za sledovaná období a následně budou propočteny na aktivní podnikatelské subjekty.

3.1 Hypoteční úvěry podnikatelských subjektů dle regionů v České republice

V podkapitole bude sledována celková výše hypotečních úvěrů (viz obr. 2 – 5) a průměrná výše hypotečních úvěrů podnikatelských subjektů v jednotlivých regionech České republiky (obr. 6 – 9). Grafy byly k jednotlivým hodnotám zpracovány tak, aby byly co nejvíce přehledné. Výše hypotečního úvěru je rozdělena na Prahu, regiony s vyšším a nižším objemem půjčených peněz a následně jsou vyčleněny 2 kraje, Plzeňský a Pardubický, které v posledním roce zaznamenaly rapidní nárůst v celkovém objemu půjčené částky.

Obr. 2: Celková výše hypotečního úvěru v Praze (v tis. Kč)

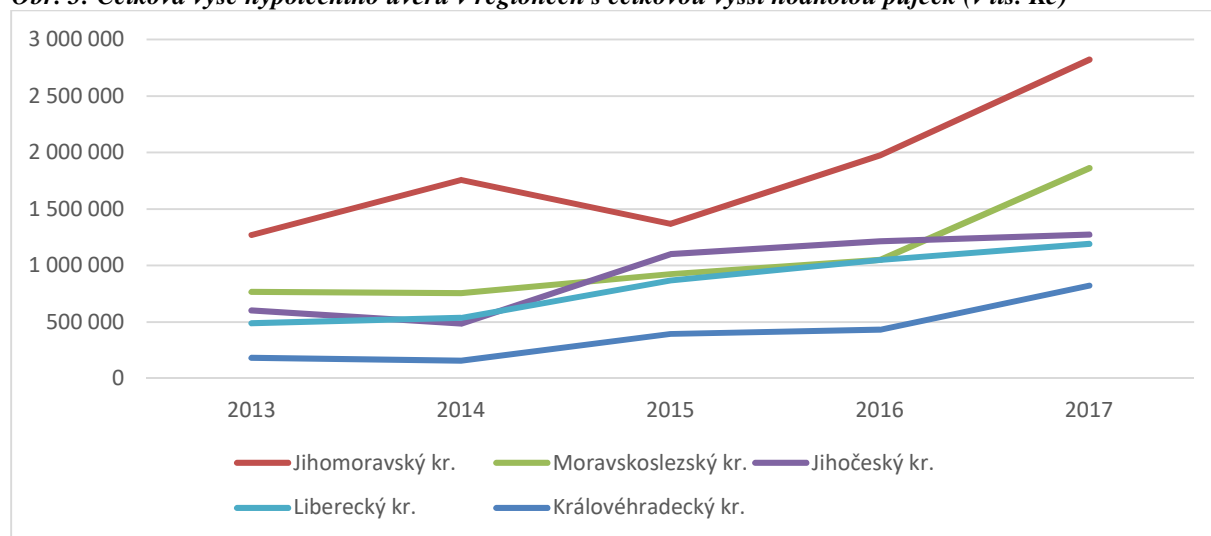
Zdroj: zpracováno na základě dat z Ministerstva pro místní rozvoj (2018)

Z obr. 2 – 5 je patrný vývoj na trhu hypotečních úvěrů ve všech krajích České republiky. Podnikatelské subjekty i po finanční krizi stále věřily hypotečním úvěrům jako zdroji financování. Nárůst je však pozvolný. Jak bylo uvedeno výše, významného nárůstu však mezi roky 2016 a 2017 zaznamenaly Plzeňský kraj a Pardubický kraj. Nejnižší celková výše úvěru byla zaznamenána v Karlovarském kraji, což může být spojeno i s faktem, že je tam nejmenší počet aktivních podnikatelských subjektů. Po Praze byl největší objem hypotečních úvěrů zaznamenán v krajích s druhým a třetím největším městem v České republice, s Brnem a Ostravou, kde je zároveň nejvíce aktivních podnikatelských subjektů po Praze.

V roce 2017 narostl objem půjčených peněz nejvýše v Plzeňském kraji, 6,6krát, v Pardubickém kraji 4,6 krát a následně v kraji Olomouckém 3,4krát. Byly následovány krajem Královéhradeckým, kde objem výše úvěrů vzrostl 1,9krát, Moravskoslezským takřka 1,8krát a Jihomoravským 1,4krát. Ostatní kraje zaznamenaly menší nárůst, než je 50 %. Pokles zaznamenal pouze jeden kraj, a to Zlínský o 10 %.

V obr. 3 je uvedena celková výše hypotečního úvěru v regionech s celkovou vyšší hodnotou půjček. Mezi ně patří po celé sledované období Jihomoravský, Moravskoslezský, Jihočeský, Liberecký a Královéhradecký kraj. V roce 2017 by tam byly bezesporu zařazeny i kraj Plzeňský a Pardubický.

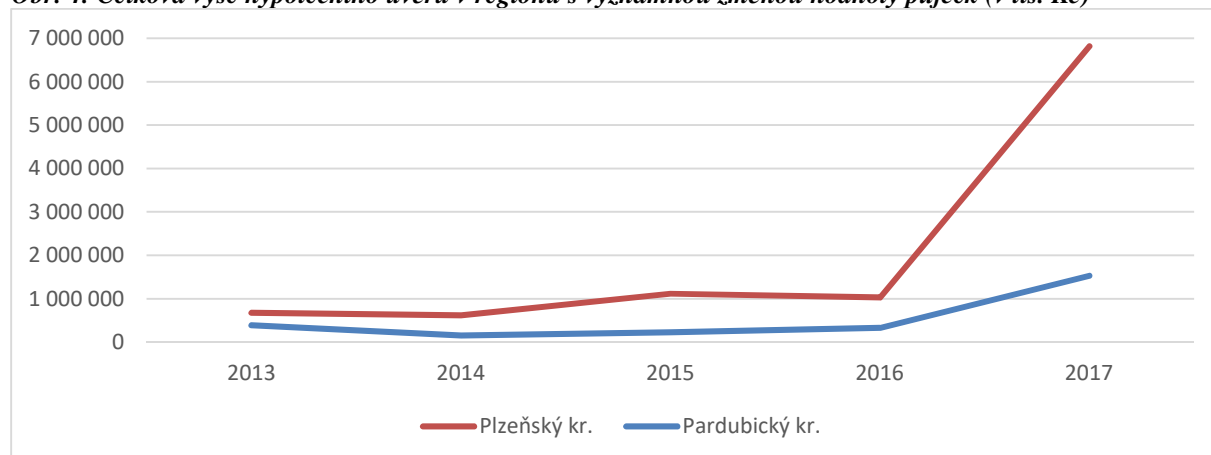
Obr. 3: Celková výše hypotečního úvěru v regionech s celkovou vyšší hodnotou půjček (v tis. Kč)

Zdroj: zpracováno na základě dat z Ministerstva pro místní rozvoj (2018)

V obr. 4 jsou uvedeny již dříve uváděné kraje, kraj Plzeňský a Pardubický, kde došlo v roce 2017 k významnému nárůstu objemu půjčených peněz. K významnému nárůstu podnikatelských subjektů však nedošlo. V kraji Pardubickém vzrostl počet aktivních podnikatelských subjektů o 2,5 % a v kraji Plzeňském o 1,8 %.

Obr. 4: Celková výše hypotečního úvěru v regionu s významnou změnou hodnoty půjček (v tis. Kč)

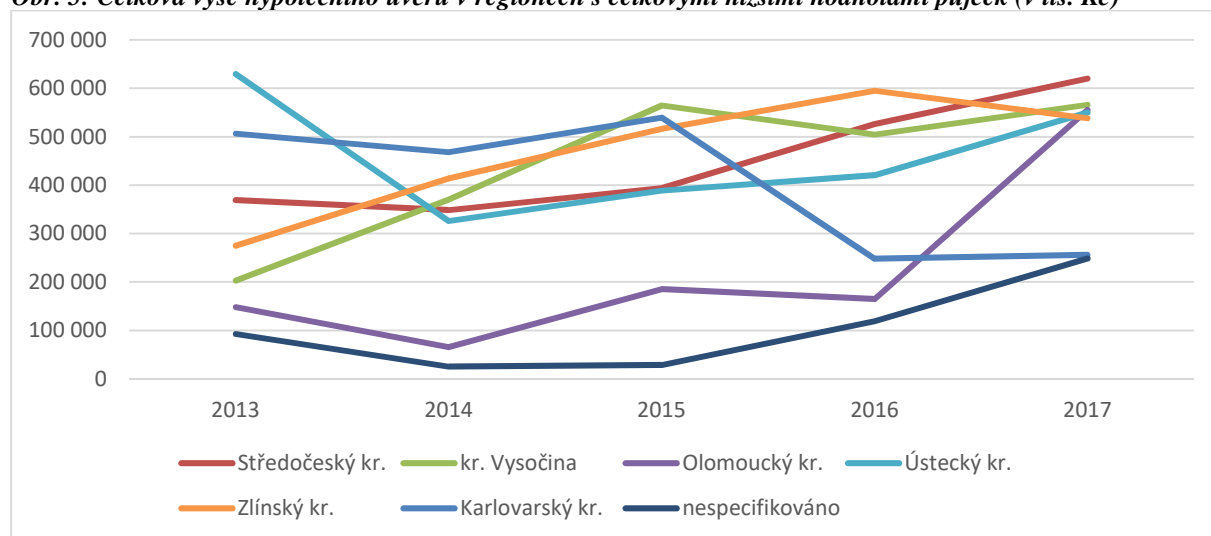
Zdroj: zpracováno na základě dat z Ministerstva pro místní rozvoj (2018)

Co se týče krajů dle počtů aktivních podnikatelských subjektů, náleží Středočeskému kraji po Praze největší počet aktivních podnikatelských subjektů, celková výše úvěrů tomu ale neodpovídá. Významného výkyvu v porovnání

podnikatelských subjektů a celkové výše úvěru zaznamenal i kraj Liberecký, který je předposlední v počtu podnikatelských jednotek, ale v půjčeném objemu peněz byl v roce 2016 na čtvrtém místě a v roce 2017 na místě sedmém. Jediný kraj, který zaznamenal po všechna období nárůst celkové výše hypotečních úvěrů, bylo hlavní město Praha. Ve všech ostatních sledovaných krajích nastal alespoň v jednom období pokles v půjčené částce.

Mezi kraje s celkovou nižší výší hodnot půjčených částek v analyzovaných letech patří kraj Středočeský, Vysočina, Olomoucký, Ústecký, Zlínský a Karlovarský (obr. 5). Největší nárůst zaznamenal v porovnání posledních dvou let kraj Olomoucký, kdy objem vzrostl o 337 %. V kraji Ústeckém vzrostl o 31 %, ve Středočeském o 18 %, v kraji Vysočina o 12 % a o pouhých 3 % v Karlovarském kraji. Naopak ve Zlínském kraji objem poklesl o 10 %. V případě, že porovnáme rok 2013 a 2017, objem nejvíce vzrostl v kraji Olomouckém, o 375 %. V kraji Vysočina vzrostl o 279 %, ve Zlínském vzrostl takřka na dvojnásobek, ve Středočeském pouze o 168 %. Kraj Ústecký zaznamenal pokles o 13 % a Karlovarský o 50 %.

Obr. 5: Celková výše hypotečního úvěru v regionech s celkovými nižšími hodnotami půjček (v tis. Kč)

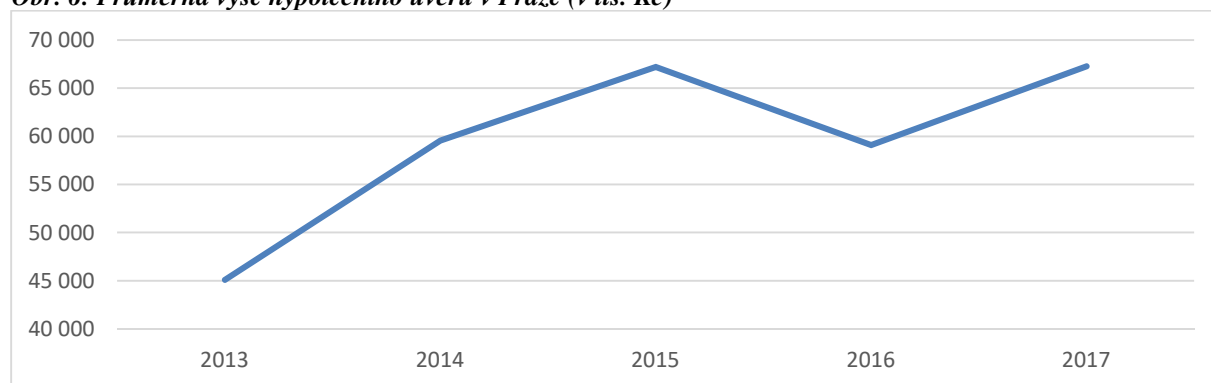

Zdroj: zpracováno na základě dat z Ministerstva pro místní rozvoj (2018)

Obrázky 6 – 9 zobrazují průměrnou výši hypotečního úvěru. Vzhledem k výsledkům a přehlednosti byly obrázky rozčleněny na Prahu (obr. 6), kde je průměrná výše hypotečního úvěru opět nejvyšší. Průměrná hodnota v roce 2017 činila 67 287 000 Kč, což je za celé sledované období i za období od roku 1989 nejvyšší hodnota.

Další grafy byly rozčleněny dle stejného členění v předchozích grafech. Zatímco v Praze došlo k nárůstu od roku 2013 do 2017 o 53 %, v kraji Plzeňském to bylo takřka 700 % a v kraji Pardubickém 343 %. V ostatních krajích byl nárůst výrazně nižší. 57 % bylo zaznamenáno v Moravskoslezském kraji, 53 % v kraji Olomouckém, v Jihočeském 32 %, 21 % v kraji Zlínském, 11 % v Libereckém, takřka 10 % v Ústeckém a 6,7 % v Karlovarském. V Královéhradeckém byl nárůst průměrné výše hypotečního úvěru pouze o 0,6 %. Tři kraje zaznamenaly pokles průměrné hodnoty půjčené částky. Byly jím Středočeský kraj s poklesem 19 %, kraj Vysočina s 10 % a hodnota v Jihomoravském kraji se snížila o 5,15 %.

Obr. 6: Průměrná výše hypotečního úvěru v Praze (v tis. Kč)

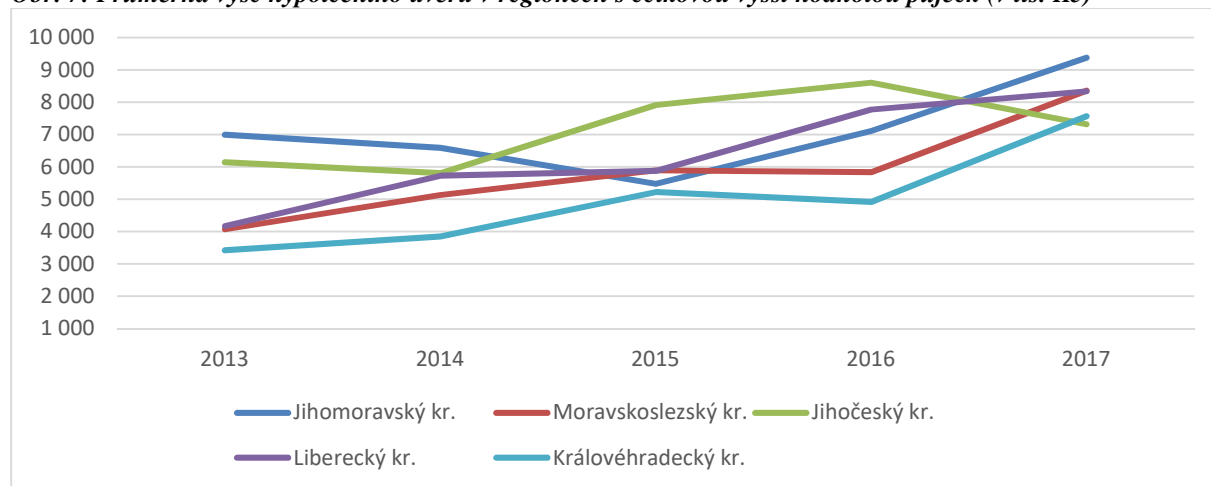

Zdroj: zpracováno na základě dat z Ministerstva pro místní rozvoj (2018)

Zatímco Praha byla jediným krajem, ve kterém nepoklesnula celková výše půjčených peněz, průměrná výše na jeden hypoteční úvěr v roce 2016 poklesla. V ostatních letech byl zaznamenán nárůst.

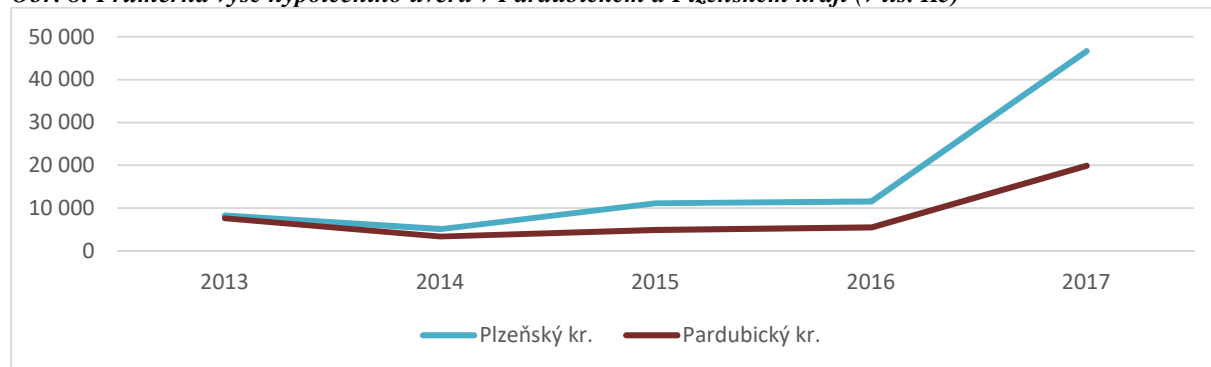
Ani v jednom ze sledovaných krajů nedošlo k trvalému nárůstu průměrné hodnoty hypoték za posledních pět sledovaných období. Po Praze byla nejvyšší průměrná výše hypotečního úvěru v roce 2017 nejvyšší v již dříve zmiňovaném Plzeňském a Pardubickém kraji. Dalším regionem, kde si společnosti po přepočtu celkové výše na jeden hypoteční úvěr půjčily nejvíce, byl kraj Jihomoravský, Liberecký, Zlínský, Olomoucký a Moravskoslezský, kdy byla průměrná půjčená částka vyšší než 8 mil. Kč.

Obr. 7: Průměrná výše hypotečního úvěru v regionech s celkovou vyšší hodnotou půjček (v tis. Kč)

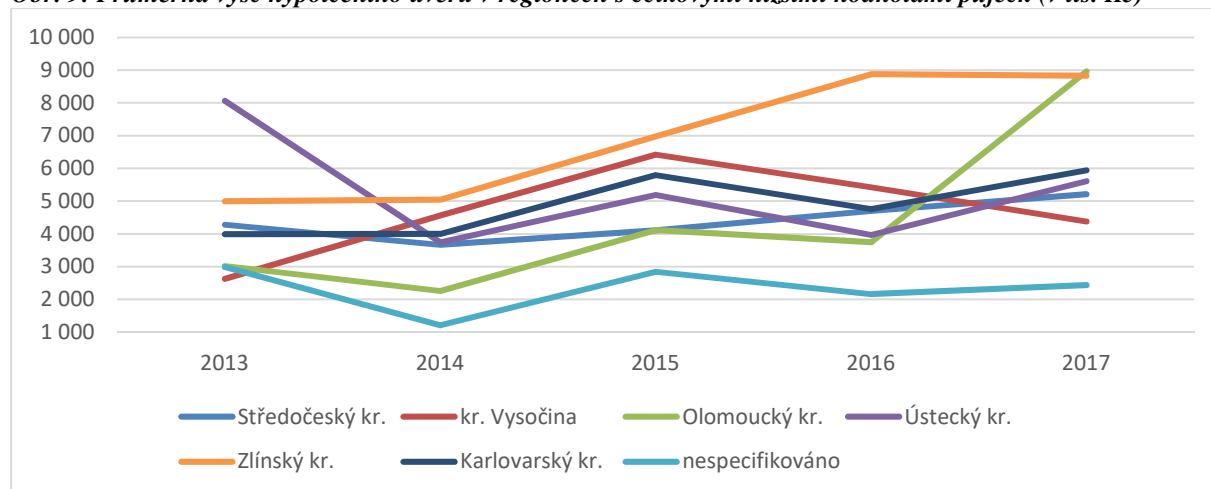
Zdroj: zpracováno na základě dat z Ministerstva pro místní rozvoj (2018)

Obr. 8: Průměrná výše hypotečního úvěru v Pardubickém a Plzeňském kraji (v tis. Kč)

Zdroj: zpracováno na základě dat z Ministerstva pro místní rozvoj (2018)

Obr. 9: Průměrná výše hypotečního úvěru v regionech s celkovými nižšími hodnotami půjček (v tis. Kč)

Zdroj: zpracováno na základě dat z Ministerstva pro místní rozvoj (2018)

3.2 Počet hypotečních úvěrů na podnikatelské subjekty dle regionů v České republice

Tab. 2. zobrazuje vývoj počtu hypotečních úvěrů vztahených k počtu aktivních podnikatelských subjektů v jednotlivých krajích od roku 2013 do roku 2017. V žádném ze sledovaných krajů nevyužívalo hypoteční úvěry více, než 0,26 % aktivních podnikatelských subjektů. Z výsledků v tab. 2 je patrné, že v roce 2017 bylo v přepočtu na počet podnikatelských subjektů v kraji čerpáno nejvíce v kraji Libereckém, v Praze následovanou krajem Jihočeským, Plzeňským a krajem Vysočina. Naopak nejmenší poměr mezi počtem úvěrů a počtem podnikatelských subjektů byl zaznamenán v kraji Středočeském, Zlínském, Olomouckém, Pardubickém a Ústeckém. Za celé sledované období byl nejvyšší podíl v roce 2013 v kraji Karlovarském.

Tab. 2: Počet úvěrů versus počet podnikatelských subjektů

	2013	2014	2015	2016	2017
Hlavní město Praha	0,14%	0,21%	0,20%	0,30%	0,25%
Středočeský kraj	0,05%	0,05%	0,05%	0,06%	0,07%
Jihočeský kraj	0,11%	0,10%	0,17%	0,17%	0,21%
Plzeňský kraj	0,11%	0,17%	0,14%	0,13%	0,21%
Karlovarský kraj	0,34%	0,33%	0,27%	0,16%	0,13%
Ústecký kraj	0,09%	0,10%	0,09%	0,13%	0,12%
Liberecký kraj	0,21%	0,17%	0,27%	0,25%	0,26%
Královéhradecký kraj	0,07%	0,06%	0,10%	0,12%	0,15%
Pardubický kraj	0,08%	0,07%	0,08%	0,10%	0,12%
Kraj Vysočina	0,12%	0,13%	0,14%	0,15%	0,21%
Jihomoravský kraj	0,11%	0,16%	0,16%	0,17%	0,18%
Zlínský kraj	0,07%	0,11%	0,10%	0,09%	0,08%
Olomoucký kraj	0,07%	0,04%	0,06%	0,06%	0,09%
Moravskoslezský kraj	0,15%	0,12%	0,13%	0,15%	0,17%

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Ministerstva pro místní rozvoj (2018) a ČSÚ (2018)

Závěr

Počet aktivních podnikatelských subjektů ve sledovaném období 2013 – 2017 kolísal. Největší vzrůst byl zaznamenán v hlavním městě Praha, v Jihomoravském kraji s Brnem a v kraji Středočeském. Celkový pokles subjektů byl zaznamenán v celkem osmi krajích. I přesto, že v roce 2017 hrály hypoteční úvěry roli u necelého procenta aktivních podnikatelských subjektů, jejich výše je pro ekonomiku podniků i občanů významná. Podniky obvykle investují významné částky do dlouhodobého majetku, který značí inovace a rozvoj. Tomu odpovídá i průměrná výše hypotečních úvěrů, která v jednotlivých krajích České republiky od roku 2013 do roku 2017 kolísala. Ve všech krajích až na výjimku Středočeského kraje, kraje Vysočina a Jihomoravského kraje lze konstatovat, že průměrná výše hypotečního úvěru v porovnání let 2013 a 2017 vzrostla. Významný vzrůst v roce 2017 byl zaznamenán v Plzeňském a Pardubickém kraji a v roce 2014 v Praze. Nejvíce peněz na jeden hypoteční úvěr bylo půjčeno opět v Praze, v kraji Plzeňském a Pardubickém, i díky poslednímu roku. Dále bylo za celé sledované období nejvíce čerpáno na jeden úvěr v kraji Jihočeském, Jihomoravském, Zlínském a Libereckém následovaném Moravskoslezským krajem. Nejméně na přepočtenou sumu a počtu úvěrů bylo čerpáno v kraji Středočeském, Olomouckém a v kraji Vysočina. Více bylo zaznamenáno v kraji Ústeckém, Královéhradeckém a Karlovarském.

Podnikatelské subjekty mohou díky financování cizím kapitálem zvyšovat svou finanční výkonnost. Záleží na propočtech finanční analýzy, kdy lze vypočítat výhodnost možných způsobů financování a zvolení nejlepší varianty, což má následně dopad nejen na občany, ale i na jednotlivé regiony. Další možnost zpracování problematiky může být propojení s dalšími makroekonomickými ukazateli a např. i na velikost regionu.

Literatura

- [1] ALLEN, J., PALIGOROVA, T., (2015). Bank loans for private and public firms in a liquidity crunch, *Journal of Financial Stability*, vol. 18, pp. 106–116. ISSN 1572-3089. DOI: 10.1016/j.jfs.2015.03.004.
- [2] ČERNOHORSKÁ, L., (2015). Impact of Financial Crisis on the Stability Banking Sectors in the Czech Republic and Great Britain. *Procedia Economics and Finance*, vol. 26, pp. 234-241. ISSN 2212-5671. DOI: 10.1016/S2212-5671(15)00824-2.
- [3] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, (2018a). *Bankovní statistika (obchodní banky), Úvěry, Klientské - Česká národní banka*. [online]. [cit. 2018-03-29]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.STROM_DRILL?p_strid=AABBA&p_lang=CS.

- [4] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, (2018b). *Bankovní statistika - Česká národní banka*. [online]. [cit. 2018-03-29]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/bankovni_statistika/bank_stat_komentar.html.
- [5] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, (2018). *Organizační statistika. Ekonomické subjekty podle vybraných právních forem - územní srovnání*. [online]. [cit. 2018-03-29]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jspx?_afP=statistiky&katalog=30831.
- [6] NÝVLTOVÁ, R., MARINIČ., P., (2010). *Finanční řízení podniku: moderní metody a trendy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3158-2.
- [7] FINANCE.CZ, (2018). *Seznam hypotečních bank - Finance.cz*. [online]. [cit. 2018-03-29]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/bydleni/seznamy-a-adresare/hypotecni-banky/>.
- [8] HEDVIČÁKOVÁ, M., SVOBODOVÁ, L., (2015). Analysis of Banking Fees and Clients' Needs. In *12th International Scientific Conference on European Financial Systems 2015*. Brno: Masarykova univerzita, pp. 181-188. ISBN 978-80-210-7962-5.
- [9] HEDVIČÁKOVÁ, M., SVOBODOVÁ, L., (2016). Development and the Current Situation of the Mortgages for the Czech Households. In *13th International Scientific Conference of the European Financial Systems*. Brno: Masarykova univerzita, pp. 234-241. ISBN 978-80-210-8308-0.
- [10] HEDVIČÁKOVÁ, M., SVOBODOVÁ, L., (2017). Mortgages for individuals, businesses and municipalities in the Czech Republic. In *15th International Scientific Conference on Hradec Economic Days 2017*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, pp. 279-286. ISBN 978-80-7435-664-3.
- [11] HEDVIČÁKOVÁ, M., SOUKAL, I., (2012). Retail core banking services costs optimization. *Procedia Technology*, vol. 1, pp. 177-182. ISSN 2212-0173. DOI: 10.1016/j.protcy.2012.02.033.
- [12] MMR, (2018). *Hypoteční úvěry poskytnuté v krajích ČR*. [online]. [cit. 2018-03-29]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Bytova-politika/Hypotecni-uvery/Hypotecni-uvery-poskytnute-v-krajich-CR>.
- [13] SVOBODOVÁ, L., (2013). Trends in the number of bankruptcies in the Czech Republic. In *International Scientific Conference on Hradec Economic Days 2013 - Economic Development and Management Region*. Hradec Králové: Gaudeamus, pp. 393-399. ISBN 978-80-7435-251-5.
- [14] SVOBODOVÁ, L., HEDVIČÁKOVÁ, M., (2015). Doing Business in the Countries of Visegrad Group. *Procedia Economics and Finance*, vol. 34, pp. 453-460. ISSN 2212-5671. DOI: 10.1016/S2212-5671(15)01654-8.
- [15] World Group Bank, (2018). *Doing business*. [online]. [cit. 2018-03-29]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/>.

Příspěvek byl zpracován v rámci specifického výzkumu „Vyhodnocování investic v rámci konceptu Průmysl 4.0“ a interního grantového projektu „Podpora pedagogické práce, technického vybavení a komunikace s odborníky“ na Univerzitě Hradec Králové, Fakultě informatiky a managementu.